

anse för opålitlig. Förr eller senare bör man väl hoppas, att denna afsättning skall stiga så, att forstväsende, och institut må kunna med afkastningen bekostas. Men min öfvertygelse är, att denna tid icke skall inträda, förrän hushållningen med kronoskogarne skötes såsom all annan affärsverksamhet, och varan säljes till det pris, som kan erhållas, icke öfverlemnas att förruttna i skogarne, såsom nu sker. Denna förlust kan vid en tillgång af femton miljoner mogen sågstock icke vara ringa. Antages denna förlust endast till två procent årligen, och hvarje stam anses hafva det ringa värdet af en och en half mark, så

10 motsvarar densamma kostnaden för forstväsendet, hvilken utom tillfälliga anslag utgör fyrahundra trettiotusen mark. Det är denna stora statsutgift, som genom skogshushållningen främst borde ersättas, och synes sådant böra med lätthet kunna ske, då kronans skogar upptaga en areal af ungefär tvåtusen qvadrat mil. Sagde framtid kunde utan tvifvel närmas derigenom, att vilkoren för afverkningen i kronoskogarne skulle modifieras, så att kostnaden därför skulle nedsättas. Jag anser derföre, att Forststyrelsen bordt i första rummet vara betänkt på utväg att möjliggöra afsättningen då anstånd med institutets indragande kunnat förordas, tills erfarenheten visat om afsättning på förändrade

20 vilkor vore möjlig. Såsom saken nu förhåller sig, ser jag för min del ingen förhoppning, att institutet skall erhålla elever åt de nu lofvande lärarene; och förenar jag mig i den af Senatorn Baron von Born föreslagna åtgärd endast i den förutsättning, att någon förändring i hushållningen skall inträda, utan att dock instämman i Baron von Borns yttrande angående orsakerna till nuvarande ringa afsättningen från kronoskogarne.

30 **683** *YTTRANDE VID PLENUM 4.II 1867*
RA, Senatens arkiv

Senatorn Snellman yttrade: – Såsom i den historiska ingressen till förslaget genom åberopande af tidigare Regeringshandlingar visas, har bestämmandet af tolagens belopp alltid tillhört Regeringen. Endast under den så kallade frihetstiden togo Ständerna dermed som med de flesta Regeringsärenden befattning. I äldre tid bestämdes genom sagde handlingar den procent af varuvärdet, till hvilken tolagen skulle utgå, än högre än lägre. I en senare tid skedde här mindre ändringar,

40 hvaremot varuvärdet, då äfven tullen efter värdet utgick, fixerades genom tulltaxorna. Tolagen vill säga tillägg till tullsatsen, en ökad tullafgift, och en tid uppbar äfven staten sin tolag, såsom städerna sin. Tolagsafgiften utgår också endast af tullbara varor. Det är derföre lika principenligt, att den, som bestämmer tullsatsen, äfven bestämmer beloppet af tolagen, som det är historiskt, att detta bestämmande tillkommit Regeringen efter 1772., då Ständernas befattning med tulagstiftningen upphörde.

Också grunden för detta bestämmande utgör derföre icke någon privilegii fråga. Likasom Regeringen lagt helt andra förhållanden än

50 varuvärdet till grund för tullagstiftningen i öfrigt, måste den kunna tillämpa dessa nya åsichter äfven på tolagsafgiftens bestämmande. Detta kan inses äfven deraf, att, då Styrelsen eger pröfva och ändra de af städernas Magistrater föreslagna varuvärdena, dessa kunna så modifieras, att afgiften i hvarje händelse kommer att uppgå till viss procent af tullsatsen, och alltså varuvärdets bibehållande såsom grund för

bestämmandet blir för afgiftens belopp fullkomligt likgiltigt.

Väl ansåg Senatorn för sin undersåtliga pligt att i en hemställan till Hans Kejslerliga Majestät om proposition till Ständerna i underdånighet uttala, hvilken rätt Ständerna vid afgörandet tillkommer. Men i denna fråga förefinnes härtill äfven det särskilda skäl, att, om densamma skulle såsom privilegiiifråga behandlas och göras beroende af alla fyra ständens samstämmade beslut, man med erfarenheten till ledare måste befara att frågan icke skulle komma till någon lösning.

Att frågan öfverhufvud öfverlemnas till Ständernas lagenliga behandling, ville Senatorn dock icke motsätta sig, emedan Senatorn hoppades, att densamma icke skulle af Ständerna såsom en privilegiiifråga behandlas, och emedan, om så skulle ske, Ständerna icke ensidigt egde att häröfver afgöra. Men hvad de speciela bestämningarne i förslaget angår, egde i Senatorns tanke Ständerna öfver dem endast yttra sin mening, såsom i alla andra den ekonomiska lagstiftningen rörande frågor, öfver hvilka Hans Kejslerliga Majestät i Nåder behagar inhemta deras yttrande; och vore en sådan behandling från Ständernas sida äfven af sakens natur föreskrifven, emedan eljest hvarje af erfarenheten påkallad framtida ändring i tolagstaxan för den ena eller andra staden, skulle erfordra en Nådig proposition till Ständerna. Och fann Senatorn, enär således, enligt Senatorns tanke, nytt förslag i ämnet ej behöfde uppgöras, någon särskild åtgärd i ärendet af Ekonomie Departementet icke påkallas, utan ändring af förslaget i antydt hänseende böra af föredraganden verkställas och ärendet derefter Kejslerliga Senatens plenum åter föredragas.

684 YTTRANDE VID PLENUM 5.II 1867

RA, Senatens arkiv

Senatorn Snellman – ansåg Grundlagsutskottet med anledning af stadgandet i 42.§: Regeringsformen böra utbekomma Kejslerliga Senatens ifrågavarande protokoll jemte deri intagne förslager; men då enligt Hans Kejslerliga Majestäts nådiga föreskrift ärendet blifvit handlagdt i slutna sammanträden, ville Senatorn om utskottets anhållan hos Hans Kejslerliga Majestät underdånigst anmäla samt i lika underdånighet tillstyrka det Hans Majestät måtte till sagde protokolls utlemnande i nåder bifalla, så mycket mer, som deraf ingen olägenhet vore att befara, utan tvärtom utskottet uti ifrågavarande akt kunde finna en ledning för sitt bedömande af den föreslagna viktiga lagförändringen.

685 J. V. SNELLMAN – A. W. WAHREN 7.II 1867

Näringslivets Centralarkiv, Finlayson & Co:s (Forssa) arkiv

Om så lyckligt är, att Herr Wahren och D:r Friman ännu dröja i staden öfver morgondagen, beder jag få äran se Herrarne hos mig i morgon afton på en kopp thé.

Med utmärkt Högaktning
Joh. Vilh. Snellman

d. 7 Febr. 67.